Shchypavka, Hryts'
Khruniiada i novomodni
pis'ni

ГРИЦЬ ЩИПАВКА.

ХРУНІЯДА

Балляда
про Микиту Хруня
як він жив і загинув.

Ціна 10 сентів.

1913.

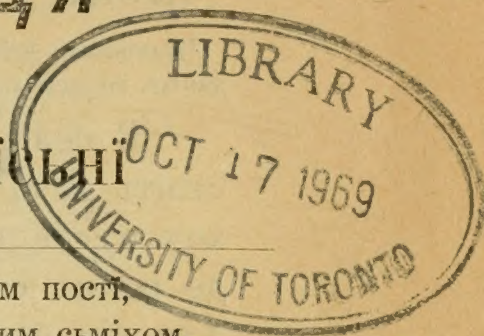
Накладом і друком
ЗАГАЛЬНОЇ КНИГАРНІ
396 Фронтенак ул.
МОНТРЕАЛ, Канада.

ГРИЦЬ ЩИПАВКА.

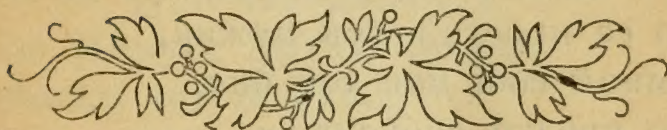
ХРУНІЯДА

і

Новомодні пісьні

Котрі можна сьпівати і в великім пості,
— з легким або й добрим сьміхом.

1913 р.

Накладом і друком
ЗАГАЛЬНОЇ КНИГАРНІ
396 Фронтенак ул.
МОНТРЕАЛ, Канада.

ХРУНЇЯДА.

ПІСНЯ ПРО МИКИТУ ХРУНЯ.

(Присьвята всїм виборцям, котрі віддали і віддають голоси на шкіролупів свого народа).

В селї Гнидові, долинї,
стоїть хата ще й до нинї,
хоч пуста вже й непошита,
де родив ся Хрунь Микита.
Хто він був — се кождий знає,
хто ґазети лиш читає
і полїтику провадить,
Тут сказати не завадить,
що се простий був мужик,
темний собі мов той бик.
Єго предки споконвіка
мали вигляд чоловіка;
Хрунь-же — морду мав ослячу,
а натуру то свинячу.
До роботи лїнував ся,
а на других все спускав ся —
любив сверлом всюди влїзти,
за двох пити, за трох їсти,
а за паньску нїби ласку,
за циґара, за ковбаску

і за ринських пять готівки,
— не виймаючи й горівки —
не лиш Гнидів Хрунь продав би.
душу й тіло він віддав би;
за кватирку алькоголю
то запродав би в неволю
цілий сьвіт, усїх людий,
Бога, жінку і дїтий.
Ну а взявши на розвагу
гакатистичну ватагу,
котра тільки тим й горує,
що у хлопа нарабує,
перекупить, нашахрує —
то не буде чей дивниця,
що Микита Хрунь пяниця
взагалї там істнував
і в гакати ласку мав.
На теж вони тут панами,
щоб рядили Русинами,
на те жиють, на те й жили,
щоби руську кровцю пили!

Але Хрунь тим не журив ся,
він і в бік той не дивив ся…
що там йому честь, громада?
Злодієви — пахне зрада!

А Микитї особливо
пахло паньске вино й пиво...
Як зачув де довгим носом
ковбасу а ще із сосом,
шнапса, або дим з циґара —
то летївби був ,,псявяра"
на край сьвіта аж до пекла,
мов собака тая встекла!
Хоч сьміяли ся гнидяне,
дорікали громадяне,
хоч сьмішили, хоч і кпили,
хоч часом і в хавку били —
то дарма все, Хрунь Микита
,,твердза" була не ,,здобита"

Раз, зайшовши Хрунь у двір,
а голодний мов той зьвір —
завдяки лиш ласцї пана,
то напив ся і .,шампана"...
та з риночки біленької
і, мов те скло, гладенької,
в котрій ширший верх нїж дно —
Се було вже з вин ,,вино"
і так певно, як чорт чортом,
задихало... ну, абортом!)
Хрунь на штуцї не пізнав ся,

а „шампаном“ заливав ся
— буцім на вині ся знає!
поки врешті не зблював ся.

Коли-ж прийшли знов вибори,
не зважав Хрунь на докори
з боку люду та громади —
знов стежкою пішов зради,
знов на пана віддав глас.
Його тягло до ковбас,
а кухонниї запахи,
наче пірєм попід пахи
так Микиту скоботали,
супокою не давали.
Тож хоч Хрунь і обіцяв ся,
як тиснув весь люд на нього,
і на Бога присягав ся,
що дасть голос лиш на свого —
то однак перед гижками
він не видержав ні хвилї,
тїлом серцем і кишками
біг за ними дві, три милї...
хоч понюхать, хоч лизнути,
хоч би хвильку при них бути!...

Але бачуть добрі люди,

що, сли дальше таке буде,
то Микита паразит
ціле село заразить —
всі зійшли ся на пораду,
щоб з тим ділом щось зробити
і Микиті за сю зраду
чимось конче заплатити.
Жінка Хруня, Катерина,
не поможе, шкода й муки;
не помогла вже „урина" —
то поможуть певно буки.

Раз гнидяне йшли із міста
— а було їх коло двіста —
й говорячи про Микиту,
що все палку мав залиту —
ненадійно на дорозї,
наче свинку у барлозї,
здибали Микиту Хруня,
гнидївського калакуня.

„Гейже, хлопи! — хтось там крикнув, —
Хрунь і нинї мабуть ликнув!
Треб'му дати закусити
й на своє „перехрестити!.."
Не прегомонїв ще крик,

а Хрунь стогне вже мов бик...
„Дивить ся, як по тверезу
де-хто лїзе на березу,
а за чим — він добре знає,
тож всїх просить і благає:
Гей сусїди, гей кумове,
приятелї і панове!
простїть менї сю провину,
а я чесним вже і згину!..“

Та не раз він так трусив ся,
не раз плакав і просив ся
і лягаючи на лаву
все обіцював поправу;
вилизавшись — мов мара
таки пхав ся до двора.

Не помогли анї просьби,
анї крики, анї грозьби —
люди били, як нїколи!
Хрунь вив з болю мов той псище,
а люд бив та лиш поволи
наслухував, чи жиє ще.
Якже дихав — знов з годину
всї лупили як конину.

„Охрестивши” так Микитка,
треба було ще зза видка
на нічлїг десь умістити...
Рада в раду — що робити?
гріх самого так лишити
збитого серед дороги!
А ту коний нї на лїк
не подибле чоловік;
анї возом Хруня везти,
ба, в руках теж гидко нести!

Отак ради шукаючи,
Микитою катаючи
— хай се лишить ся між нами —
не руками, а ногами,
як колоду, як ту бочку
— що й не снило ся нїкому —
прикотили аж до дому.

Кождий вірив що у пана
не нанесь вже Хрунь „шампана"
Та не даром кажуть люди:
„Минесь лихо — друге буде!"
А чорт не спить нї моменту
по соймі — до пaрляменту
прийшлось послів вибирати.

Мавже Хрунь держатись хати?
мав на печи де лежати?
коли рух в корчмах, в ґоральни —
мав дрімати де в читальни?
Він свиня старої раси —
колиж смажуть ся ковбаси,
а фактори враз з жидками
увихають ся з пятками;
коли пани і панки
лагодять фляшки, склянки —
він, на жаль, на сьміх, на диво
переспати мав жниво?
Нї! хай буде, що і буде,
зрозуміють раз чей люди,
що на клятьбу Хрунь нї охне,
но Хрунь Хрунем вже і здохне.

Так минули й ті вибори...
Вийшов польский депутат,
а впав руский кандидат.
Лилась кровця мов те море,
а виборцїв, люд, невинно,
що працював так невпинно
на річ свого кандидата —
поховали в казаматах;
чесний люд позамикали,

кайданами покували...
тюрми хлопи діждали ся,
бо Руского держали ся
Народного комітета
(сеж найбільша в нас відета!)
А Микита вживав волї...
хоч тягнув люд до неволї —
вживав волї і сьміяв ся,
горівкою заливав ся;
пив за зрадницький гріш Юди,
за польські сребренники!..

Та не видержали люди.
Раз зійшли ся знов в юрбу
і, щоб звеселить журбу,
а Хруня щоб покарати —
одноголосно рішили,
і реченець приспішили —
конче „миропомазати".
Хоч „хрестили", обливали —
всеж пожитку не видали!..

Було се на Михаїла.
Тьма народу ся злетїла
в Гнидів; (а тре знати нам,
що в Гнидові тодї храм!)

зійшлись люди із повіту,
ба, і з дальнього ще сьвіту...
йшли просити Михаїла,
щоб біда їх так не їла.
Що-же тичить ся гнидян,
нещасливих громадян —
сї просили тільки того
Архистратига сьвятого,
щоб в тім дни була погода,
бо найлїпша се нагода
на паради, на „казане"
ну, і „миропомазане".
А Микита риба грубша
і тре було якось з глубша
„торжество" відсьвяткувати,
бо хтось часом, ба й Микита
міг би си марикувати;
хай сьвіт бачить, як громада
Хруневи Микитї рада,
хай сьвіт бачить, нехай знає,
як вона Хруня кохає!
Так кількох із тих мстеців,
що готові на все завше,
вужівок десь наломавши,
де-хто — й здоровий driчок —
нагорнули в цебричок

свиньсьтва, бруду, много калу
і змішавши все помалу —
геть на вигін потаскали,
коло самої дзвінниці,
де баби і молодиці,
хлопи й діти на них ждали.
Йшли в параді здовж селом;
по боках сім пар з мітлами,
з заду десять з вужівками,
а найстарший — з помелом:
сей процесию провадив
і „торжество” ціле зладив.

Хрунь Микита вийшов з церкви
й троха бідний зажурив ся,
коли на все подивив ся;
почервонів теж і, видко,
хтів до дому чмихнуть швидко,
та біда лиш що не дали!...
Зараз цебрик притаскали
і — Микиту в нїм скупали,
просто пхаючи чолом.
А найстарший помелом —
лиш у цебрику мачає
і ним Хруня окладає:
і по носї, по очах,

по голові, по плечах,
заліпили навіть вуха,
не шкодуючи кожуха,
а так сьмішно, а так звинно,
а так швидко, і невинно,
що її мітлярі не сиділи
лиш мазали аж попріли.
Помеляр же — лиш смарує
і з Микити ще її глузує:
,,А ось маєш і параду
за братів рідненьких зраду:
а ось тобі почастунок
за ковбаски, паньский трунок!
а ось тобі кал, нездаро,
за вонючеє циґаро!
проклятє тобі сто раз,
що так зрадив-єси нас
і панови віддав глас!
Їв ковбаски, пив ,,вино"
з'їдж же тепер — і сесе!"..

Хрунь кидав ся, ґвавт кричав,
та хтось мітлу помачав
більше в калї як в болотї —
і заїхав нев по ротї,
та так, що геть Хруня горду

залїшили свинську морду.
Нї вставати, нї кричати,
нї сапнути, нї дихнути,
анї ротом анї носом —
все забите „жовтим сосом".
Як не стало уже „мира"
слухаючи проводира,
кождий — хоче, чи не хоче —
плюнув йому тричі в очи.
А плювали старі и дїти —
годїж тихо знов сидїти
й супокійно так глядїти!...

Цїлий вигін засмердїв ся —
преці нїхто не посьмів ся
в оборону Хруня брати,
котрий рачки лїз до хати...

Бідна жінка заглядає,
руки ломить і ридає;
„Гей Микито! чи не ти те!?
за щож тебе знов так збито?
чом хоч з „мира" не обмито?.."

Більше Хрунь не відзивав ся
і на сьвіт не показав ся.

Бачив добре, що всї люди
утїкали, мов від Юди...
всї втїкали, всї плювали
і з далека обминали:
і жонаті, парібки,
і сусїди й кревняки,
двірський локай, ба й сам пан,
де смачненький пив „шампан" —
хоч дому ся відрікати,
та сьвітами геть втїкати!...

Та не довго Хрунь смутив ся,
бо небаром раз рішив ся
людям штуку показати
і мук пасмо перетяти.
Гнаний грижею, в журбі
повісив ся на вербі...
Верба гнулась до яра —
панські-ж свинки із двора
що дня в вечер прибігали
і Микитї гріб копали

В рік по тім усї читали
на тій вербі, на корі,
що Хруневи написали
гнидівські школярі:

„Під сухою, під вербою,
„із людською головою,
„за те з розумом телячим,
„а характером свинячим —
„лежить зрадник і нездара,
„що за гроші, за циґара
„витирав жидівську лаву
„і зраджував руську справу...
„В гноях, калї любував ся,
„в гною, калї і купав ся;
„як опришок у журбі
„скінчив житє — на вербі.
„Се худоба цїлковита,
„на імя її — Хрунь Микита.
„Хто чита' се — плюнь три рази
„й швидко втікай від зарази"...

Історія України, велика оправлена М. Гр.	2.75
Українська Історія	40
За сестрою, цікава повість, оправлена	40
Девять братів і десята сестриця Галя	15
Селяньство і соціял демократія	70
Кармелюк, Невільничка, оповіданя	15
Економічні нариси	70
Цар голод	10
Жителї Марса	10
Казки про циганів	10
В Джунґлях повість	50
Книга духів	20
Пів копи козок	20
Про химію	15
Українські писаня Дм. Олельковича	10
Україньство і москофільство	25
Українцї в Америцї	20
Билина про Ілию Миромця	5
Наші Герої, з козаччини	50
Герої росийської революції	15
Січовий сьпіванник 20 ст. великий	40
Толстой, Севастопольскі оповіданя	60
,, Кавказскі оповіданя	50
,, Де Любов там і бог	5
,, Три божі слова	10
Народні казки	25
Байки небелицї	10
Сьмійсь регочись тай за боки берись	20

ЗАМІТКА: При сї Хрунїядї мали містити ся і ,,Новомодні Пісьнї'', зпричини що одна ненаситна людина довідавшись що у нас ся друкують сї пісьнї і взяла закоперайтовала, через се ми мусїли свій наклад знищити.